

ریاضیات مقدماتی

(قابل استفاده‌ی دانشجویان دانشگاه علمی - کاربردی، غیرانتفاعی، سراسری، آزاد و فنی)

مؤلف:

مهندس علیرضا مصلحی راد

تهران

۱۳۹۲

انتشارات ساکو

سرشناسه : مصلحی‌راد، علیرضا - ۱۳۵۲
 عنوان و نام پدیدآور : ریاضیات مقدماتی: (قابل استفاده‌ی دانشجویان علمی - کاربردی، غیرانتفاعی، سراسری، آزاد و فنی) // مؤلف: علیرضا مصلحی‌راد
 مشخصات نشر : تهران. ساکو. ۱۳۹۲
 مشخصات ظاهری : ۱۷۷ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۶۷-۸۳-۴
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 موضوع : ریاضیات -- راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع : ریاضیات - مسایل، تمرین‌ها و غیره (عالی)
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۲ ر ۵۵ م ۳۷/۲ QA
 رده‌بندی دیویی : ۵۱۰/۷۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۱۷۶۷۸۶

تلفن مرکز بخش : ۰۲۱-۶۶۵۷۲۶۹۲-۶۶۴۹۴۵۲۴

www.nashresaco.com

نام کتاب : ریاضیات مقدماتی (قابل استفاده‌ی دانشجویان دانشگاه علمی - کاربردی، غیرانتفاعی، سراسری، آزاد و فنی)
 مؤلف : مهندس علیرضا مصلحی‌راد
 ناشر : ساکو
 حروفچینی : انتشارات ساکو
 طرح جلد : امیر غلامی کلیشمی
 لیتوگرافی : طاووس رایانه
 چاپخانه : عطا
 سال نشر : ۱۳۹۲
 نوبت چاپ : اول
 شمارگان : ۱۰۰۰
 قیمت : ۹۵۰۰

ISBN : 978-600-6067-83-4

۹۷۸-۶۰۰-۶۰۶۷-۸۳-۴

شابک

«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات ساکو می‌باشد و هر گونه کپی و تکثیر پیگرد قانونی دارد»

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
فصل اول: مجموعه‌ها		فصل پنجم: دستگاه مختصات و هندسه تحلیلی	
مجموعه‌ها	۶	دستگاه مختصات دکارتی	۸۶
نمودار ون	۱۰	شیب خط	۹۰
تعریف دو مجموعه هم ارز	۱۱	معادله خط	۹۲
بازه‌ها	۱۴	ترسیم نمودار معادله خط	۹۴
حاصلضرب دکارتی مجموعه‌ها	۱۵	خودآزمایی فصل پنجم	۱۰۱
تعریف افراز مجموعه	۱۷		
خودآزمایی فصل اول	۱۸	فصل ششم: مثلثات	
فصل دوم: توان		مفهوم مثلثات	۱۰۴
تعریف توان	۲۰	نسبت‌های مثلثاتی زوایای مختلف	۱۰۸
قوانین اعداد توان‌دار	۲۰	روابط بین نسبت‌های مثلثاتی	۱۱۳
رادیگان‌ها	۲۳	نسبت‌های مثلثاتی مجموع و تفاضل دو زاویه	
قوانین رادیکال‌ها	۲۴	α, β	۱۱۷
جمع و تفریق رادیکال‌ها	۲۵	نسبت‌های مثلثاتی 2α	۱۱۹
خودآزمایی فصل دوم	۲۷	نسبت‌های مثلثاتی 3α	۱۲۱
		تبدیل حاصلضرب به مجموع و تبدیل مجموع به حاصلضرب	
فصل سوم: چند جمله‌ای‌ها		حاصلضرب	۱۲۱
عبارت‌های جبری	۲۹	معادلات مثلثاتی	۱۲۳
جمع و تفریق یک جمله‌ای‌ها	۳۰	خودآزمایی فصل ششم	۱۲۷
حاصلضرب چند جمله‌ای‌ها	۳۱		
تقسیم چند جمله‌ای‌ها	۳۴	فصل هفتم: دنباله و تصاعد	
اتحادها	۳۷	تعریف دنباله	۱۳۲
بسط دو جمله‌ای	۴۱	تصاعد حسابی (عددی)	۱۳۳
تجزیه چند جمله‌ای‌ها	۴۳	تصاعد هندسی	۱۳۸
عبارت‌های گویا	۴۵	خودآزمایی فصل هفتم	۱۴۲
اعمال جبری بر روی عبارت‌های گویا	۴۶		
خودآزمایی فصل سوم	۵۰	فصل هشتم: لگاریتم	
		لگاریتم	۱۴۴
فصل چهارم: معادله و نامعادله		خواص لگاریتم	۱۴۵
معادله درجه اول	۵۶	معادلات لگاریتمی	۱۴۹
معادله درجه دوم	۵۷	خودآزمایی فصل هشتم	۱۵۲
معادله گویا	۶۱		
معادله رادیکالی	۶۲	فصل نهم: ماتریس‌ها	
تعیین علامت چند جمله‌ای‌ها	۶۳	ماتریس و مرتبه آن	۱۵۴
نامعادله درجه اول	۶۸	انواع ماتریس	۱۵۵
نامعادله درجه دوم	۶۹	تساوی دو ماتریس	۱۵۸
دستگاه معادلات	۷۳	ترانزپوز (ترانسپوز) یک ماتریس	۱۵۸
دستگاه نامعادلات	۷۹	اعمال جبری بر روی ماتریس‌ها	۱۵۹
خودآزمایی فصل چهارم	۸۲	دترمینان	۱۶۵
		ماتریس معکوس یک ماتریس	۱۷۱
		خودآزمایی فصل نهم	۱۷۶

«من در رؤیای خود دنیایی را می‌بینم که در آن هیچ انسانی انسان

دیگر را خوار نمی‌شمارد

زمین از عشق و دوستی سرشار است

و صلح و آرامش، گذرگاه‌هایش را می‌آراید ...»

لینگستون هیوز

کتاب حاضر شامل مفاهیم پایه‌ای ریاضیات می‌باشد این مفاهیم نه به عنوان هدف، بلکه به عنوان ابزاری جهت محاسبات ریاضی مربوط به دروس اصلی و تخصصی مورد استفاده قرار می‌گیرند این کتاب می‌تواند درس ریاضیات مقدماتی دانشجویان پذیرفته شده در دانشگاه‌های دولتی، آزاد، فنی، علمی - کاربردی و غیرانتفاعی یا سایر مؤسسات آموزش عالی را مورد پوشش قرار دهد. از همکاران و دانشجویان عزیز انتظار می‌رود ما را از نظرات و پیشنهادات سازنده‌ی خود محروم نکنند و لغزش‌های ما را به آدرس Alireza_moslehirad@yahoo.com یادآوری نمایند به راهنمایی‌هایشان ارج می‌نهیم و امیدواریم در چاپ‌های دیگر نقایص احتمالی کتاب برطرف گردد. وظیفه خود می‌دانم از جناب آقای محمدرضا بابایی ریاست محترم مرکز آموزش علمی و کاربردی علوم و فنون که مشوق اینجانب در تألیف این کتاب بودند صمیمانه سپاسگزاری کنم و همچنین از همکاری مدیریت ارجمند و کارکنان محترم انتشارات ساکو که موجب چاپ این کتاب را فراهم کرده‌اند، کمال تشکر را دارم.

نوشتن این کتاب بدون تشویق‌ها و دلسوزی‌های همسر مهربانم، حنانه، مقدور نبود به پاس این همه یاری و صبر و تحمل، این کتاب را به ایشان هدیه می‌کنم.

علیرضا مصلحی راد

بهار ۱۳۹۲